

Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів освіти

План:

1. Суть, функції і види контролю знань, умінь і навичок.
2. Форми і методи контролю знань, умінь і навичок.
3. Оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.
4. Рейтингова система оцінювання навчальної діяльності учнів.
5. Тестування успішності.

1.

Діагностика – це виявлення всіх обставин протікання дидактичного процесу, точне визначення його результатів.

Контроль – це виявлення, вимірювання та оцінювання знань і умінь.

Виявлення та вимірювання – це **перевірка**.

Оцінювання – це процес перевірки, а оцінка – це результат перевірки.

Оцінки формуються у вигляді **відміток**. Це умовні позначення, кодових сигналів.

Облік – це фіксація результатів контролю у вигляді оціночного судження або числового бала з метою аналізу навчально-виховного процесу за певний період і прийняття рішення про необхідність ускладнення уроку та інших форм.

Важливою умовою підвищення ефективності навчального процесу є систематичне отримання учителем об'єктивної інформації про хід навчально-пізнавальної діяльності учнів. Цю інформацію він отримує завдяки контролю.

Контроль знань учнів складається з:

- Перевірки, виявлення рівня знань, умінь, навичок;
- Оцінки (вимірювання знань, умінь, навичок);
- Обліку (фіксація результатів у вигляді оцінки в журналі, щоденнику)

Головна мета контролю як дидактичного засобу – управління навчанням. Тобто забезпечення його ефективності, приведення до системи знань, умінь, навичок, самостійного застосування здобутих знань на практиці, стимулювання навчальної діяльності, формавання у дітей прагнень до самоосвіти.

З допомогою контролю розв'язують такі завдання:

1. Виявлення готовності здобувачів освіти до сприйняття нових знань.
2. Отримання інформації про характер самостійної роботи у процесі навчання.
3. Визначення ефективності організаційних форм, методів і засобів навчання.
4. Виявлення ступеня правильності, обсягу і глибини засвоєних знань, умінь, навичок.

Функції контролю успішності:

1. **Освітня** полягає у систематичному спостереженні вчителя за навчальною діяльністю учня, виявляє їх результати.
2. **Діагностична** – учитель виявляє успіхи і недоліки у знаннях, з'ясовує їх причини і визначає заходи для підвищення якості навчання.
3. **Виховна** – систематичний контроль та оцінювання успішності виховують в учнів свідому дисципліну, наполегливість у роботі, працьовитість, відчуття відповідальності, а під час взаємоконтролю – формується взаємодопомога, справедливість.
4. **Розвиваюча** – обґрунтування оцінки сприяє розвитку в учнів логічного мислення, пам'яті, мовлення, спостережливості.
5. **Стимулююча** – добре вмотивоване і справедливе оцінювання успішності є важливим стимулом у навчальній діяльності, який переростає у стійкий мотив обов'язку і відповідальності.
6. **Управлінська** – на основі контролю вчитель отримує інформацію про стан успішності, успіхи і недоліки кожного і це дає змогу правильно спланувати роботу учнів і свою.

Види контролю:

За місцем у навчальному процесі:

1. **Попередній** – здійснюють переважно з діагностичною метою, перед вивченням нової теми, на початку семестру або уроку. З метою актуалізації і корекції знань, встановлення міжпредметних зв'язків.
2. **Поточний (побіжний)** – здійснюється у процесі вивчення нового матеріалу для з'ясування якості і їх корекції.
3. **Періодичний (тематичний)** – передбачає оцінку знань, умінь і навичок засвоєних на кількох попередніх уроках, виявляється система знань. Такий контроль може бути з кожної теми і спрямований на те, щоб кожен учень засвоїв тему. Ці оцінки враховуються при виставленні підсумкових. Учні мають бути ознайомлені з тривалістю теми, з кількістю обов'язкових робіт, термінами їх проведення.

4. Підсумковий – здійснюється наприкінці семестру або навчального року.

Підсумкова за семестр виставляється на основі тематичного оцінювання, а за рік – на основі семестрових.

2.

Форми контролю:

- Фронтальна (питання ставлять всьому класу)
- Групова
- Індивідуальна
- Комбінована
- Взаємоконтроль
- Самоконтроль

Методи перевірки:

1. Усна перевірка
2. Письмова
3. Практична
4. Графічна перевірка (на контурній карті, таблиці)
5. Тестова перевірка

3.

Під оцінкою успішності розуміють систему певних показників, які відображають об'єктивні знання та вміння учнів. Тобто оцінку можна розглядати як визначення ступеня засвоєння учнями ЗУН відповідно до вимог, що висуваються до них шкільними програмами.

Норма оцінок – це конкретні вимоги, які регулюють виставлення оцінок з різних навчальних предметів за усну відповідь чи письмову роботу.